

MERVA ULUSOY: Bu haftaki konuğumuz AKFEN Holding Yönetim Kurulu Başkanı Hamdi AKIN. Hamdi bey şirketinizin kuruluşu ile başlamak istiyorum programımıza. 1976 senesinde AKFEN Holding'in temelleri Emek Camii'nin kömür kazanını yapmanız ile başladı. Bugün yaklaşık otuzbeş bin çalışanı olan ve geçen yıl itibari ile 800 milyon dolar ciroya ulaşmış bir holdingsiniz. Bize kısaca AKFEN nasıl bu noktaya geldi özetler misiniz?

HAMDİ AKIN: Ben iş hayatına üniversiteyi bitirir bitirmez hatta üniversite son sınıftayken başladım. Dolayısıyla ilk işimde sizinde belirttiğiniz gibi Ankara'da Emek Camii'nin kazanının imalatı oldu. Karadenizli müteahhit arkadaşlar beş vakit namazlarını orada kırlardı ve daha çok Emek Mahallesi'nde otururlardı. Çünkü Emek Mahallesi yeni gelişen bir bölgeydi ve o bölgede sürekli yap-satçılık vardı. O zamanlar kat karşılığı bina yapmak çok yaygın bir uygulamaydı. O nedenle bir çok Karadenizli müteahhit Rize'nin Güneyce'sinden, İkizdere'sinden veya Of'undan kalkıp oralara gelerek kat karşılığı konut yapıyorlardı. Biz de orada otuduğumuz için çok yakındık; hatta benim mahalle arkadaşlarımdı hepsi. Bu yüzden de belkide bana jest olsun diye 'ilk işini yeni açtın hayırlı olsun' temennisiyle gelerek Emek Camii'nin kazanı için kendi aralarında topladıkları bir para ile bu kazanı bana yaptırılar. Hiç unutmuyorum 10 bin lira gibi bir bedel karşılığı bu işe başladım uğurlu geldi herhalde güzel bir başlangıç oldu. Daha sonraları kalorifer ve inşaat malzemeleri satma işine girdik o zamanki ismi ile nalburduk. Bunu Emek Mahallesi'nde bir dükkan açarak devam ettirdim. Sonra Ankara'nın can damarı olan Rüzgarlı'ya geçerek orada on seneye yakın bu işi sürdürdüm ve sonra müteahhitlik sektörüne girdim. Çünkü müteahhitliği ilgilendiren hemen hemen her ekipmanı satan bir firmaydım ve aynı zamanda bu ekipmanların montajını da yapıyordum geriye bir beton demir kalıp kalıyordu o nedenle 1986'dan itibaren inşaat işine girdim. İnşaat işine girince tabii Ankara bu işlerin merkezi biliyorsunuz devlet de en büyük yatırımcı o zamanlar devletin yatırımları daha da fazla bugün devletin yatırımları az, özel sektörün yatırımları daha fazla. Sonra 1990'larda toplu konut işleri başladı doksanlı yıllarda Emlak Bankası'na konut yaptık Ankara'da ve İzmir'de onları geliştirdik.

MERVA ULUSOY: Tam bu sırada zannedersen devletın “Her İle Bir Havaalanı” sloganı devreye girdi ve siz de inşaat sektöründe daha çok havaalanlarına yöneldiniz?

HAMDİ AKIN: 1989-1990'da ilk defa Antalya'nın apronlu pistini ve şu anda yerinde yeller esen ve iki sene evveline kadar iç hatlar binası olarak kullanılan dış hatlar binasını yaptık ve teslim ettik. O bina da yıkıldı yerine çok daha büyük bir iç hatlar binası yapıldı. Yani 20-22 yılda bir havaalanının ne kadar büyüdüğünün en güzel örneklerinden bir tanesi. O zaman yapılan yeni bina şimdi orada yok. 93- 94 senesinde ise Bursa doğalgaz dağıtımını Alarko Holding ile beraber üstlendik ve ilk dağıtımını Ankara, İstanbul Bursa ve İzmit şehirlerinde yaptık

MERVA ULUSOY: 1997'ye kadar bir çok havaalanı yaptı AKFEN ancak 97 sizin için bir dönüm noktası oldu çünkü TEPE- AKFEN ortaklığı gerçekleşti. Biraz bu süreçten bahseder misiniz?

Evet Kayseri Erciyes Havalimanı pistlerini, Samsun Çarşamba Havalimanı'nı, Isparta Havalimanı pistlerini, Atatürk Havalimanı C terminalini yapmış olan firma olarak çok büyük tecrübe edindik. Dolayısıyla 1997'de devletin havaalanı yapma arzusu aslında 1990'lı yılların başından beri vardı. Turgut Özal yap-işlet-devret metoduyla havalimanı yapılmasını çok istiyordu. Bu nedenle projelerin gerçekleşmesi ve ihalelerin sonuçlanması 1997'de gerçekleşebildi ve yap-işlet-devret metodu ile hem Atatürk Havalimanı hem Antalya Havalimanı ikisi beraber ihaleye çıkarıldı. Biz daha önceden Antalya havalimanı ile çalıştığımız için oraya niyetliydik ama nasip İstanbulmuş ve TEPE ile güzel bir ortaklığımız oldu. 97 senesinde çok düşük bir teklifle yani ikinci ile aramızda şöyle söyleyebilirim bizim işletme süremiz 3 yıl 8 ay 20 gündü, ikincinin 3 yıl 9 aydı. 10 günlük bir fark

ile kazanmış olduk ihaleyi . Bu gerçekten bir dönüm noktasıydı çok ciddi ve hassas çalışmalar vardı. İkinci ise TEKFEN firmasıydı. Çok ciddi ve bizden daha büyük bir firmaydı. TEKFEN firması 3 yıl 9 ay vermişti. 3 yıl 9 ay veren bir firma daha vardı hatta Ali Haydar Veziroğlu firması yanılmıyorsa ondan sonra 3 yıl 10 ay ile ALARKO firması ve ondan sonra 3 yıl 11 ay vardı sanıyorum o da sizin grupta Havaş grubuydu o zaman Havaş, Turgay Ciner Bey'de idi. Böyle sıralandı arka arkaya birer ay farkla sıralandı enteresan bir ihaleydi. O günün kupürleri durur hala bende, bakar bakar hatırlarım. O gece saat iki buçuğa kadar ihale salonundan ayrılamadım. 1997'de 300-350 milyon dolar kadar bir yatırım gerektiriyordu ama 350 kuruş yoktu. Yani Türkiye finansman olanakları açısından imkansızlıkların olduğu bir dönem yaşıyordu. Sonuçta 2000'de hepimizin de bildiği gibi büyük bir kriz geldi Türkiye'ye. Bu nedenle işi aldıktan sonra bir seneye yakın finansmanını oluşturmakla uğraştık ama gerçekleştirdik. Yerli bankalar elimizden tuttular ve onu fonladılar hem TEPE hem biz o güne kadar oluşturduğumuz öz kaynaklarımızı bu işe ayırdık ve başarılı bir iş ortaya çıktı. 24 aylık bir inşaat süremiz vardı fakat biz 18 ay gibi bir sürede bitirdik, böylece 3 yıl 9 aylık işletme süremiz 4.3 yıla uzadı. 4.3 yıl sonra 2005 senesi geldi hepimizin bildiği bir kiralama ihalesi oldu 3 milyar dolar gibi astronomik bir kira teklif ederek devletimizle 15 buçuk yıllığına kontratımızı yenilemiş olduk. 9 yıl sonra bu kontrat da bitiyor. Sonuçta hem güzel bir havalimanına sahip olduk hemde ülkemiz iyi bir işletmeciler firması kazanmış oldu ki bu kazanılan firma hepimizi bildiği gibi Orta Doğu'da, Kafkaslar'da, Balkanlar'da bu bölgelerin bir numaralı havaalanı firması durumunda. Bu bölgelerde çıkan her türlü ihalelerde varız.

MERVA ULUSOY: Bu arada 1999 yılında da Atatürk Havalimanı tam ortaya çıkmışken gümrük hattı dışında eşya satışı yapan 1987 yılında kurulan Unifree ile birlikte bir ortaklığınız oldu biraz bu süreçten bahsedebilir misiniz?

Zaten ATÜ'nün açılışı AKFEN, TEPE, UNIFREE den gelmektedir. Unifree o zamanlar dış hatlarda hizmet veren üç dört firmadan bir tanesiydi. Tabii onların o günkü yerleri sanırım 150 - 200 metre kare bir dükkandı çünkü havalimanları da ufaktı. Freeshop'lar gereken değeri hiç bulmamıştı. O zamanlar öyle bir hareket de yoktu aslında havaalanlarında. Daha sonra Heinemann, Unifree içerisine girerek büyük bir hisse sahibi oldu böylece biz de Almanlar ile ortak olmuş olduk. Heinemann ve Akfen - Tepe birlikte ATÜ'yü kurmuş oldular.

3 mayısta ihalesi sonuçlanacak 3. havalimanının en büyük girişimcilerinden birisiniz. TAV'IN diğer rakiplerinde karşı ayrıcalığı ve farkı nedir sizce?

TAV kendisi bizzatihi bir havaalanı firması başka hiçbir işle iştirak etmiyor. TAV'ın ticaret siciline ve iştirak durumuna baktığınız zaman iştirak konusunda sadece havaalanları yazar. Ana konusu havaalanı ve havaalanı inşaatları olan bir firma. Dolayısıyla bu ihalede güncel fiyatlara hakim oluşumuz, inşaat risklerini bertaraf etme konusundaki uzmanlığımız nedeni ile diğer rakiplerimize karşı daha şanslıyız.